

Uluslararası Pazarda Ticaret Mevzuatına Uygunluk

Bu sunumda size, dünya genelindeki ticaret denetim düzenlemelerinin genel olarak neleri gerektirdiğine ve bu düzenlemelere uymanın ne derece kritik olduğuna dair pratik bilgiler verilecektir. Ayrıca, ithalat ve ihracat işlemleri, bu işlemlerin yaygın ihlalleri ve bunların sonuçları ve daha fazla bilgi için başvurulacak kaynaklar hakkında temel bir anlayış da kazanacaksınız.

Ayrıca, ticaret mevzuatına uyumluluk konusunun temel alanlarında bilginizi pekiştirmek için pratik ticaret mevzuatına uygunluk senaryoları ve ilişkili beceri testleri de sağlanmaktadır.

İçerik

1

Giriş

2

Ticaret Mevzuatına Uygunluğun Faydaları ve Riskleri

- Ticaret Mevzuatına Uygunluğu Anlama
- Uluslararası Ticaretin İşletmeye Faydaları
- Uluslararası Ticaret Mevzuatına Uygunluğun Faydaları
- Uymamanın Riskleri

3

Bir İhracatın Hikayesi

- İhracatın temel kavramı
- İhracat mevzuatında dikkate alınacak dört temel alan
- Bir ürünün ihracatında adım adım talimatlar için gidilecek yerler

1

Giriş

Kurgu;

Marty Crawford, TradeTV Network:

Dünya genelindeki işletmeler, Arjantin'in Dünya Bankası tarafından gelişen bir pazar olarak yeni sınıflandırılması durumundan ve ticarete, teknoloji transferlerinde ve doğrudan yabancı yatırımında bir fırsat zenginliği ortaya çıkarmasından heyecan duymaktadır. Arjantin devlet başkanı bugün ülkenin sürdürülebilir ekonomik büyümeyi desteklemek, siyasi istikrarı devam ettirmek ve yapısal reformlarda başarılı olmak üzere gerekli yurtiçi reformları gerçekleştirmeye kararlı olduğunu duyurdu. Dünya Gümrük Örgütü tarafından yayımlanan istatistiklere göre, gelecekte umut vad ediyor!

Merkezi Madrid'de bulunan Bosso Pharmaceuticals daha iki yıl önce ithalat/ihracat işini uluslararası pazara genişletmesinin ardından bugüne kadarki en yüksek kazancını bildirdi. Bosso, karlılıktaki bu artışı, yeni atanan uluslararası ticaret müdürü tarafından sürdürülen şirket çapında ticaret mevzuatına uygunluk prosedürleri ve uygulamalarının tesis edilmesi ve bunlara riayet edilmesine bağlamaktadır.

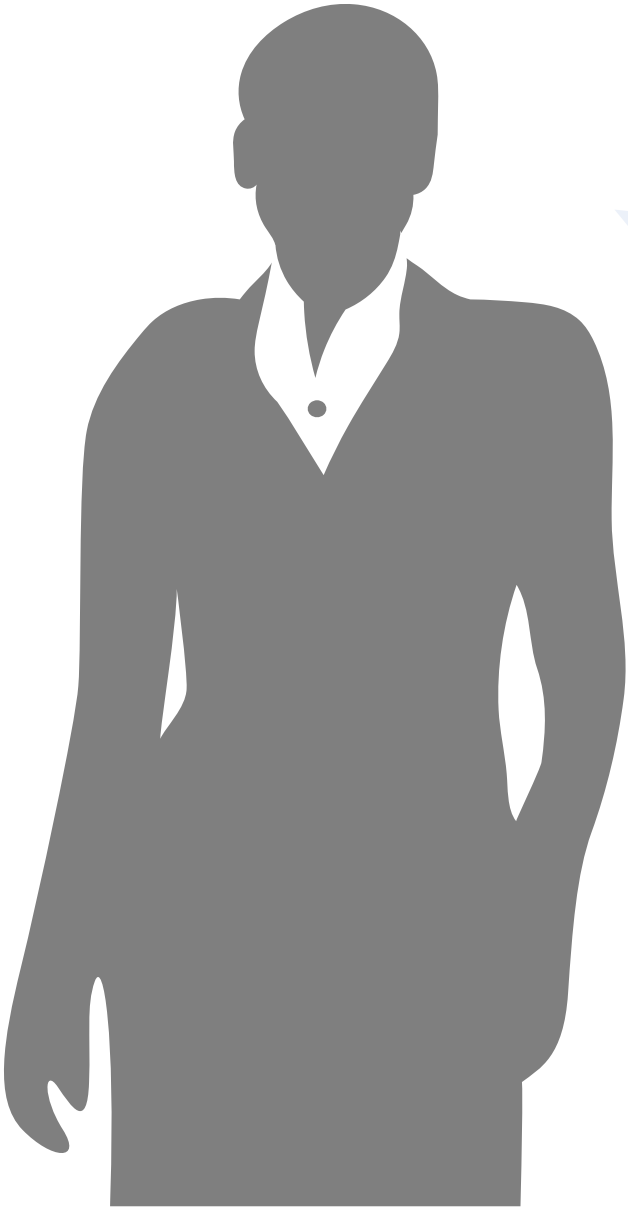
Merkezi Birleşik Krallık'ta bulunan Aviation-King. Ltd. Nijerya'ya yapılan birkaç ticari uçak ihracatını kapsayan hükümet tarafından verilen reddetme emrini ihlal ettiği için 15 milyon dolar para cezası aldı. Bu şirket daha geçen yıl birkaç ülkeye yaptığı ekipman ihracatı için gerekli Dünya Gümrük Örgütü Harmonize Tarife Cetveli sınıflandırma kodunu almamanın bedelini ödemişti.

Uluslararası ticaretin hemen her gün manşetlere çıktığı bu zamanda TradeTV Network olarak insanların uluslararası ticaret hakkında gerçekten neler düşündüğünü merak ediyoruz. Son zamanlardaki değişikliklerle şirketler küresel olarak doğru yönde mi hareket ediyor? Daha çok ülkeye genişleme ve denetimler neler? Uluslararası ticaret dünyayı daha iyi bir yer haline mi getiriyor? Haydi öğrenelim.

Merhaba, adım Evelyn. Ben uluslararası ticaret danışmanıyım ve dünya genelindeki ticareti etkileyen düzenlemeler hakkında konuşmak için burada bulunuyorum.

Dünya genelindeki işletmeler her gün Pazar alanlarını genişletmek ve gelirini arttırmak üzere uluslararası ticaretle uğraşıyorlar. Bir şirket başka ülkelerde iş yaptığında, ürünlerini, hizmetlerini, bilgi veya teknolojisini ithal veya ihraç etme yöntemi, yalnızca gelirinden çok daha fazlasını etkiler. Bir şirketin uluslararası ticaret düzenlemelerine uyup uymadığı, şirketin dürüstlüğünü, itibarını ve rekabetçi kalıp kalmayacağını ve hatta ülkesinin vatandaşlarının güvenliğini etkiler.

Bu sunum, dünya genelindeki ticaret denetim düzenlemelerinin genel olarak neleri gerektirdiğini ve bu düzenlemelere uymanın şirketler için ne derece kritik olduğunu anlamanızı sağlamak üzere oluşturulmuştur. Ayrıca, insanların düzenlemeler hakkındaki yaygın yanlış düşünceleri ve şirketlerin çalışanları yoluyla bu düzenlemeleri isteyerek ya da kasıtsız olarak nasıl ihlal edebildikleri hakkında uyarılar verilecektir.

Sunulan senaryolar yoluyla, bu düzenlemelere riayet etmemenin riskleri ve sonuçlarının yanı sıra çalışmanız esnasında yaşadığınız, gözlemlediğiniz veya duyduğunuz hususlar hakkında nereden rehberlik alabileceğiniz hakkında bilgi edineceksiniz.

2

Ticaret Mevzuatına Uygunluğun Faydaları ve Riskleri

- Ticaret Mevzuatına Uygunluğu Anlama
- Uluslararası Ticaretin İşletmeye Faydaları
- Uluslararası Ticaret Mevzuatına Uygunluğun Faydaları
- Uymamanın Riskleri

➤ Ticaret Mevzuatına Uygunluğu Anlama

Bu eğitimi aldıktan sonra, aşağıdaki konuları daha iyi anlayabileceksiniz:

- Ticaret Mevzuatına Uygunluğu Anlama
- Ticaret mevzuatına uygunluğa ilişkin faydaların bazıları
- Ticaret mevzuatına uygunluğa ilişkin kuralları anlamama veya görmezden gelmeye ilişkin risklerin bazıları

Birçok kişi, uluslararası ticaret düzenlemelerinin yalnızca bunları oluşturan hükümetlere gelir sağlama amacıyla tesis edildiğine inanmaktadır. Ancak durum gerçekten de böyle değil. Uluslararası pazarda iş yapan şirketler gerçekte birçok nedenden ötürü bu düzenlemelerden ve bunlara riayet etmekten fayda sağlar.

Daha ileri gitmeden önce, özellikle sunum boyunca kullanacağımız için ‘uluslararası ticaret’ ve ‘ticaret mevzuatına uygunluk’ terimlerinden ne kastedildiğini anlamak önemlidir.

Uluslararası ticaret, ticaret yapan ülkelerin ulusal sınırları üzerinden yapılan ürün, hizmet ve para alış verişidir.

Ticaret mevzuatına uygunluk, ürünlerin küresel pazara uluslararası yasa ve yönetmeliklere uygun bir yolla girmesi sürecidir.

Uluslararası pazarda ticaret mevzuatına uygunluk hakkındaki konumuza daha iyi bir bağlam sağlamak amacıyla kurgusal bir ilaç firmasına bakalım.

Kurgu;

NewCare merkezi İskoçya'da bulunan, oksikodon ağrı kesicisini satan bir firmadır ve Almanya'daki bir imalatçıdan ithalat yapmaktadır.

NewCare oksikodonu hastanede kullanacak doktorlara satmaktadır. Afyon türevi olan bu ilaç uzun ağrı kesici özelliği ile bilinmektedir ve kodeinden daha etkindir. İlaç reçeteli olarak alındığında, ilacın birincil etkisi orta ile şiddetli ağrıyı gidermesidir.

Onayından bu yana tıbbi düzenleyici kurumlar, oksikodonun tıbbi faydalarının yanı sıra tehlikeli ve yüksek derecede bağımlılık yapma potansiyelinin olduğu konusunda uyarıda bulunmuşlardır. İmalatılara ambalaj üzerine dikkat çekici uyarılar koyma zorunluluğu getirilmiştir. İlaç yüksek dozlarda alınırsa, istenilen ağrı kesici etkisi yerine anında uyuşturucu etki oluşturmaktadır. Bu durum ilacın yasadışı uyuşturucu ilaç olarak kötüye kullanımına katkıda bulunmuştur.

Oksikodonu doktorlara ve hastanelere dağıtım amacıyla ithal eden NewCare, oluşturabileceği potansiyel 'uyuşturucu etkisi' nedeniyle kötüye kullanım olasılığına sahip bir ürüne çok rekabetçi bir pazara girmiştir.

İlaç firmaları son yıllarda yeni ve faydalı ilaçlardaki artış nedeniyle gelirlerinde devasa bir büyüme yaşamaktadır. Sonuç olarak bu gelirden pay almak üzere bazıları yasalara uyan ve bazıları uymayan, gittikçe artan sayıda ilaç şirketi kurulmaktadır.

Uluslararası ticaret düzenlemelerine uymak NewCare'e biraz zamana, efora ve paraya mal olsa da kamu güvenliğinin sağlanması ve para cezaları, diğer cezalar, itibar kaybı ve uluslararası ticaret önceliklerinin askıya alınması veya iptal edilmesinin önlenmesi için bu uyum kesinlikle zorunludur. Uluslararası ticaret düzenlemelerine uyumlu çalışmak NewCare'in sektörde saygı ve güven kazanmasına da yardımcı olacaktır ve bu sayede gelirleri artarak işini daha sürdürülebilir hale getirecektir.

Ayrıca ve belki de en önemlisi, oksikodonu üreten Alman laboratuvarı ve NewCare, uluslararası ticaret düzenlemelerine uyarak ve mevcut ithalat ve ihracat gözlem ve kontrol sistemine riayet ederek yalnızca etik ve kanuna uygun şirketler olarak itibarlarını korumakla kalmayacak, aynı zamanda prensip sahibi olmayan şirketlerin yasa dışı oksikodon satışı ve dağıtımından kar kazanmasını önlemeye yardımcı olacaktır.

➤ Uluslararası Ticaretin İşletmeye Faydaları

- **Uluslararası ticaretle uğraşmak küresel rekabetçiliği arttırır.**

Çoğu ürün birden çok imalatçı tarafından üretilir. Kaliteli ürünleri küresel olarak mevcut ve tanınmış olan şirketler genelde daha yüksek marka bilinirliğine ve satışa sahiptir.

- **Uluslararası ticaretle uğraşmak mevcut ürünlerin satış potansiyelini genişletir.**

Genel olarak, bir şirketin satış bölgesinin, diğer ülkelere de ürünleri satın alma seçeneği sağlayarak genişletilmesi satışları artıracaktır.

- **Uluslararası ticaretle uğraşmak, bir şirketin işinin potansiyel büyümesini geliştirir.**

Uluslararası ticaretle başarılı olarak uğraşmak, normalde bir şirketin ürün ve hizmetleri için olan talebi ve dolayısıyla şirketin işini gerçekleştirme için gerektirdiği kaynakları artırır.

- **Bir şirketin uluslararası ticaretle uğraşması fazla ürün kapasitesini satmasına olanak sağlar.**

Bir şirket her ne kadar birincil olarak kendi ülkesindeki satışlara odaklansa da uluslararası ticaretle uğraşması, ürünlerinde fazla üretim yapması halinde ya da ürünlerin kendi ülkesinde beklendiği kadar iyi satmaması halinde zarara düşmesini önlemeye yardımcı olur.

➤ Uluslararası Ticaret Mevzuatına Uygunluğun Faydaları

- **Uluslararası ticaretin kurallarına riayet edilmesi, bir şirketin dürüst iş yapmasından dolayı itibarını artırır.**

Ticaret düzenlemelerine istikrarlı bir şekilde uyulması sayesinde şirketlerin kendilerini etik ve güvenilir olarak tesis etme fırsatları olur ve bu sayede itibarları ve dolayısıyla marka bilinirlikleri güçlenir.

- Uluslararası ticaretin kurallarına riayet edilmesi bir şirketin cezalar, para cezaları, düzenlemeleri ihlal ettiği tespit edilen kişiler için uzun süreli hapis cezaları, geçerli yasa kapsamında şirketin kendisinin kovuşturulması ve ticari önceliklerin kaybı veya askıya alınması gibi pek çok zararlı sonucu önlemesine yardımcı olur.

Her ne kadar uluslararası ticaret mevzuatına uygunluk son derece zaman harcıyıcı ve pahalı gibi görünse de bu süreç en nihayetinde şirketlerin ticari ihlallerden dolayı pahalı para cezası ve diğer cezalara maruz kalmasını önlemeye yardımcı olarak parasını korur.

Uluslararası ticaretin kurallarına riayet edilmesi, bir şirketin satışlarını ve karlarını artırır.

Daha basit bir ifadeyle ticari mevzuata uygunluk, bir şirketin ürünlerini daha çok kişiye meşru bir şekilde sunmasına, satışlarını ve kar potansiyelini artırmaya olanak sağlar.

Uluslararası ticaretin kurallarına riayet edilmesi, bir şirketin mevcut pazarlara bağımlılığını azaltır.

Şirketler diğer ülkeler meşru bir şekilde ticaret yaptığında, mevcut malzeme ve ürün kaynaklarına ve sıklıkla pazarları tekelleştirmeye çalışan şirketlere olan bağımlılıklarını azaltır.

➤ Uymamanın Riskleri

Ulusal Güvenlik Riskleri

Çoğu hükümet ekonomik, askeri ve politik gücünü kullanarak ve diplomasi uygulamayarak ülkelerini korumaya çalışır. Ticari düzenlemelerin uygulaması, belirli ülkelere yönelik tehditlerin belirlenmesi ve izole edilmesi için alınan tedbirlerden biridir. Bu yasaların ihlal edilmesi ülkelerin tümünü riske sokabilir.

Dış Politika Riskleri

Uluslararası ticaret düzenlemelerine uyulmaması, bir hükümetin ülkeye ekonomik olarak zarar verebilecek diğer ülkelerle ticareti kısıtlamasına veya sınırlandırmasına yol açabilir. Uyumsuzluk, ayrıca ülkenin dış politika amaçlarını kısıtlayabilir ya da ülkenin amaçlarını değiştirmesini zorunlu kılabilir.

Terörizm Riskleri

Uluslararası ticaretin kurallarına uyulmaması, hükümetlerin, orduların, polis güçlerinin ve şirketlerin terörist tehditlerini önlemek için uyguladığı uygulamalar, taktikler, teknikler ve stratejilerin altını oyabilir.

Suç Kontrol Riskleri

Ticari düzenlemelerin ihlal edilmesi, ürünlerin yasa dışı satışı ve kötüye kullanımı yoluyla uluslararası ticaretten kar elde etmeye çalışan suçluların çabalarını engellemeye çalışan bir hükümetin girişimlerini doğrudan etkileyebilir.

Bölgesel İstikrara Yönelik Riskler

Ticari denetimler, kontrollü ithal ve ihraç maddelerinin (bunlar sunumun ileriki bölümlerinde anlatılacaktır.), bir bölgenin askeri dengesini değiştirecek veya istikrarını bozacak şekilde bir ülkenin askeri kabiliyetlerine doğrudan veya dolaylı katkı yapmamasını sağlar.

Nükleer, Kimyasal/Biyolojik Silahların, Roket Sistemlerinin, Füzelerin ve İnsansız Hava Araçlarının (İHA) Yayılmasına İlişkin Riskler

Uluslararası ticaret düzenlemelerine uyulmaması, bir hükümetin nükleer silahlar, roket sistemleri ve kimyasal ve biyolojik harp için kullanılan maddelerin üretimi ve yaygınlaşmasını sınırlama çabalarını aksatabilir.

Bir İhracatın Hikayesi

3

- İhracatın temel kavramları
- İhracat mevzuatında dikkate alınacak dört temel alan
- Bir ürünün ihracatında adım adım talimatlar için gidilecek yerler

➤ İhracatın Temel Kavramları

Uluslararası ticarete **ihracat**, bir bireyin veya şirketin ülkesinde üretilen mal ve hizmetlerin diğer ülkelerdeki pazarlara satılması anlamına gelir.

Bu malların satıcısına **ihracatçı** adı verilir.

İhraç eşyası, bir ülkeden diğerine ticarete kullanılan meşru yolla nakledilen herhangi bir maldır.

Şirketlerin yalnızca kendi ülkelerinde ihracat kontrol yasalarını anlamaları değil, aynı zamanda işbirliği yaptıkları yabancı ülkelerdeki ithalat yasalarından da haberdar olmaları gereklidir. Her ne kadar temel ihracat unsurlarının kontrolü her ülkede benzer olsa da aynı olmadıklarına dikkat etmek önemlidir.

Birleşik Devletler'de savunmaya ilişkin ürünler ve hizmetler, Dışişleri Bakanlığı'na bağlı Uluslararası Silah Trafiği Mevzuatına (International Traffic in Arms Regulations, ITAR) tabidir.

Yapısal olarak askeri olmayan ticari eşyalar ise İhracat Denetimi Düzenlemeleri (Export Administration Regulations, EAR) tabidir. EAR türü kısıtlamalar ülkeden ülkeye değişiklik gösterir.

Birleşik Devletler’de Ticaret Bakanlığı’na bağlı Endüstri ve Güvenlik Ofisi (Bureau of Industry and Security, BIS), ihraç edilen ticari kalemlerin çoğunu düzenler ve çoğu kalem için birincil ruhsat kurumudur.

Toplam ABD ihracatının görece olarak küçük bir yüzdesi için BIS’ten ruhsat gerekir. Bu kalemler için ruhsat gereksinimleri, ilgili kalemin teknik karakteristiklerine, nihai varış yerine, son kullanıcıya ve kalemin kullanım amacına bağlıdır. BIS ayrıca, ikili kullanım ihracatları olarak bilinen kalemler üzerindeki ruhsatlandırmayı da kontrol eder. Mallar ve teknolojiler sivil ve ticari kullanım ile birlikte askeri amaçlar kullanılabildiğinde ikili kullanım olarak kabul edilir.

- Uluslararası ticaret ve ticaret mevzuatına uygunluk farklı şeylerdir ve her zaman paralel gitmez.
- Uluslararası ticaret mevzuatına uygunluk, bir şirketin ticari başarısını etkilediği gibi ulusal güvenlik gibi genel hususlarda da etkiye sahiptir.
- Uluslararası ticaret düzenlemelerine uyulması, kişisel ve kurumsal düzeyde cezaların önlenmesine yardımcı olabilir.
- Başka ülkelerden ürün ithal eden şirketleri ilgilendiren üç önemli unsur vardır.
- Dünya Gümrük Örgütü (WCO), Gümrük uzmanlığı ve stratejik ortamın global merkezi olarak uluslararası kabul edilmiştir.
- Dünya Ticaret Örgütü (WTO), ülkeler arasındaki ticaretin kuralları ile ilgilenen tek küresel uluslararası örgüttür.

Buna ilaveten Küba, Suriye, Kuzey Kore, Sudan ve İran gibi ülkelerle terörist faaliyetleri desteklediği bildirilen ülkelere yapılan ihracat da son derece kısıtlı veya yasaktır. **Yasaklı ülkeler ihracat ve satışların yasak olduğu ülkelerdir.** ABD Dışişleri Bakanlığı tarafından uluslararası terörizm eylemlerine sürekli destek verdiği belirlenen ülkeler için savunma ürünleri ve hizmetlerinin ruhsatını, diğer onaylarını ve ihracat ve ithalatını reddetmek ABD'nin politikasıdır. Ayrıca, bu yasaklı ülkelere ihracat ve bunlardan ithalat türlerinin tamamı için genellikle ihracat ruhsatı gereklidir.

Aynı zamanda, ABD Hazine Bakanlığı'nda Yabancı Varlıkların Kontrolü Ofisi (Office of Foreign Assets Control, OFAC) tarafından idare edilen ayrı bir ekonomik yaptırım programından da haberdar olmanız gerekir. Buna göre, belirli kişiler ve şirketlerle yapılan ihracat dahil tüm ticari anlaşmalar yasak kapsamındadır. Buna örneğin bir düzine ülkedeki SDN (Özel Belirtilen Kişiler) adı verilen kişiler dahildir.

Diğer bir OFAC yaptırım programı Ukrayna'daki anlaşmazlık için Rusya'nın bankacılık ve enerji sektörlerinde belirlenen kişi ve kurumlar için daha kısıtlı yaptırımlar getirerek varlık dondurma ya da kapsamlı ticaret yasağı haricinde çoğu borç ve öz kaynak finansmanını yasaklamıştır.

Dünya genelindeki diğer ülkeler de ekonomik güvenlik ve kamu güvenliği nedenleriyle Birleşik Devletler'e benzer ihracat denetimleri geliştirmeye çalışmaktadır. Bazı ülkeler bu konuda başarılı olduğunu bildirirken diğerleri ise ülkeler arasındaki ticaret denetimi düzenlemelerinde zorluk yaşamaya devam etmektedir.

Bu ticaret düzenlemelerini birleştirmek ve uygulamak ve küresel barışı desteklemek amacıyla

- Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı,
 - Avustralya Grubu,
 - Uluslararası Nükleer Silahların Yayılmasını Önleme ve Silahsızlanma Komisyonu,
 - Füze Teknolojileri Denetleme Rejimi,
 - Nükleer Tedarikçiler Grubu,
 - Kimyasal Silahların Yasaklanması Örgütü,
 - Wassenaar Düzenlemesi ve
 - Birleşmiş Milletler
- gibi uluslararası organizasyonlar tesis edilmiştir.

- Aşağıda ülkelerin ihracat denetimlerini geliştirmek üzere ne yaptığına dair bazı örnekler bulabilirsiniz:

- **Birleşik Krallık**

Birleşik Krallık, Birleşik Devletler'dekine benzer bir şekilde 'Stratejik İhracat Denetim Listesi' bulundurmaktadır.

- **Güney Kore**

Güney Kore, ihracat denetim yasalarını 2006 yılında yenileştirdi ve şimdi savunma, nükleer ve çift kullanımlı kalemler için kapsamlı bir düzenleme sistemine sahiptir.

- **Singapur**

Singapur ilk olarak 2006 yılında tesis edilen bir Stratejik Mallar Listesine sahip ve bunu Nükleer Tedarikçiler Grubu (NSG), Avustralya Grubu (AG) ve Füze Teknolojileri Denetleme Rejimi (MTCR) listelerini kullanarak sürekli güncelleştirmektedir.

- **İsrail**

İsrail, Wassenaar Düzenlemesi'ni imzalamış olsa da denetime tabi çift kullanımlı kalemlerin Wassenaar listesini kabul etmiştir.

- **Çin**

Çin, Nükleer Çift Kullanımlı İhracat Düzenlemelerini genişletmek üzere yazılım ve bilgi transferi eklemiştir.

- **Hong Kong**

Hong Kong, ihracat denetim çizelgelerini çok katmanlı rejimlerin en son değişikliklerini yansıtmak üzere güncelleştirmiştir.

- **Ukrayna**

Ukrayna, ihracat kontrollerinde hükümetin denetimini güçlendirmek üzere bir komisyon oluşturmuştur.

- **Birleşik Arap Emirlikleri**

BAE son on yıl içinde sınırlarından geçen yasa dışı mallar ve malzemelerin hareketini önlemek üzere yeni yasalar çıkarmış ve uygulamasını sıkılaştırmıştır.

- **Tayland**

Tayland, nükleer ve diğer hassas materyallerin ticaretini kısıtlamakta ve düzenlemesini çift kullanımlı ihraç eşyalarına genişletmektedir.

- **Malezya**

Malezya, askeri ve çift kullanımlı kalemlerin ihracat denetimlerini güçlendiren yasal bir ereve kabul etmiştir ve buna, düzenli olarak güncelleştirilen yasaklı ve kısıtlı son kullanıcıların yayımlanan bir listesi de dahildir.

➤ İhracat Mevzuatına Uygunluğun Temelleri

Başka bir ülkeye ürün veya hizmet ihraç ederken dikkate alınması gereken dört temel alan vardır. Bu alanlar, bir ülkenin belirli ihracat düzenlemelerine uygun olarak yanıtlanması gereken dört önemli soruda kolayca özetlenebilir. Bunlar:

- Hangi ürün ihraç edilmektedir?
- Bu ürün ne için kullanılmaktadır?
- Ürünü kim teslim alacaktır?
- İhraç eşyalarını alan ülke yasaklı mıdır?

Bu alanların her birini, Almanya'da bulunan ve oksikodon üretip yerel hastanelere satış için İskoçya'daki NewCare şirketine ihraç eden bir laboratuvar bağlamında inceleyeceğiz.

- Bir ihracatçının yanıtlaması gereken ilk soru:
Hangi ürün ihraç edilmektedir?

ITAR ve EAR açıklamalarımızdan öğrendiğiniz gibi, Birleşik Devletler gibi ülkelerde hangi ürün veya hizmetin , ithal veya ihraç edilebileceğine dair farklı düzenlemeler ve ruhsat gereksinimleri bulunmaktadır. Örneğin, Birleşik Devletlerde bir ihracat ruhsatı gereksinimi ihracat türü, hedef ülke ve ürünü alacak kişi, kurum veya şirket gibi bir dizi etmen tarafından tetiklenebilir. Ayrıca, ihracat kısıtlamaları ülkeden ülkeye değişiklik gösterir. Birleşik Devletler’de ihraç edilen ürünler için ruhsatlandırma gereksinimleri BIS tarafından sağlanır.

- Birleşik Devletler’de ihraç edilen ürün, ekipman ve teknoloji Uluslararası Silah Trafiği Mevzuatı (ITAR) tarafından düzenlenir.

ITAR, savunmaya ilişkin ürün ve hizmetlerin ihracatı ve ithalatını denetleyen bir dizi düzenlemedir. Ticari ürünler genellikle İhracat Denetimi Düzenlemeleri (EAR) kapsamındadır. Endüstri ve Güvenlik Ofisi (BIS) çoğu ticari ürünün ihracatını ve yeniden ihracatını düzenler ve ‘çift kullanım’ ihraç eşyaları için birincil ruhsatlandırma kurumudur. Mallar ve teknolojiler, hem sivil hem de askeri amaçlar için kullanılabilirse, çift kullanımlı olarak kabul edilir.

Başka ülkelerle iş ilişkilerine girmeden önce onların düzenlemelerini öğrenmek her zaman iyi bir fikirdir.

NewCare'in durumunda, Almanya tarafından gerek duyulan ihracat belgelerine ek olarak İskoçya'ya özel ihracatçı belgeleri de gerekli olabilir.

- İhracatçıların yanıtlaması gereken ikinci soru:

Bu ürün ne için kullanılmaktadır?

Ticaret yapan çoğu ülkede ticari şeffaflık ya da bir ürünün tam olarak nasıl kullanıldığının açık şartnamesine dair gereksinimler bulunur. Şeffaflık, adil ticaretin önemli bir kısmını teşkil eder ve uluslararası işlerde sorumluluk anlayışını teşvik eder. Ayrıca, hükümetlerin kitle imha silahlarının yayılmasını önlemesine de yardımcı olur.

Örneğin, Birleşik Devletler’de son kullanıcı ihracat denetimleri yalnızca ITAR tarafından düzenlenmez, aynı zamanda belirli son kullanımlar için bazı ticari ihracatları da yasaklayabilen veya kısıtlayabilen EAR’a da tabi olabilir. Belirtilen ticari kullanımlar için bu gibi yasaklı veya kısıtlı son kullanımlara füze son kullanımları, kimyasal ve biyolojik silah son kullanımları ve yabancı gemi ve uçak son kullanımları da dahildir.

Bu ürünün kullanım amacına dair belgelendirme ve açıklık zorunluluğu, yolsuzluğu önlemek ve ülkeleri korumak için kullanılan bir araçtır.

Oksikodon ilacını üreten ve ihraç eden Alman laboratuvarının durumunda, NewCare tarafından İskoçya’da belirli hastanelere dağıtılmak üzere bir ağrı kesici olarak kullanım amacının belirtilmesine özen gösterilmelidir.

- İhracatçının yanıtlanması gereken üçüncü soru:

İhraç kalemini kim alacak ya da ürünün son kullanıcı kim olacak?

Ticaret yapan çoğu ülkede, kısıtlanmış kişiler olarak bilinen belirli şahıslar ve şirketlere karşı ihracat kısıtlamaları ve yasakları bulunur. NewCare'in durumunda, ürünü alacak şirket veya şahsın belirtilmesi, hükümetlerin ihraç edilen oksikodonun yasa dışı ilaç ticareti veya küresel kara borsaya girmesini önlemelerine yardımcı olma konusunda elzemdir.

Alıcının suç kaydı, yerel kurum ve yetkililer tarafından izlenebilir. Alıcı ilacı kötüye kullanır ya da yasa dışı olarak satarsa, yetkililer bazen devreye girebilir.

NewCare için oksikodonu üreten şirket, son kullanıcı ve son kullanımın şeffaf olmasını ve ilacın kara borsada satılmasını önlemek üzere doğru belgelendirme yoluyla her türlü çabanın gösterilmesini sağlama üzere her iki ülkenin düzenlemelerine de riayet etmelidir. Bu bilgilere, oksikodonu nihai olarak NewCare’de satın alacak hastanelerin belirtilmesi de dahildir.

- İhracatçının yanıtlanması gereken dördüncü soru:

İhraç eşyalarını alan ülke yasaklı mıdır?

Hükümetler bazen belirli bir emtianın veya belirli bir ülkeye yapılan ticareti yasaklayan ambargolar veya kısıtlama kararnameleeri çıkararak ilgili ülkelerin politikaları veya eylemlerine karşı güçlü bir beyanda bulunabilirler.

Bazı ülkelerle ticaretin yasaklanması, bir hükümetin hedeflenen ülkelerde terörizm gibi davranışlarını değiştirmeye çalışması gibi diğer eylemlere katkıda bulunabilir.

Hükümetler ayrıca belirli ürünlerin belirli ülkelerle ticaretini de kısıtlayabilir. Bu kısıtlamalar ülkeden ülkeye ve üründen ürüne değişiklik gösterir. ABD ihracatında en yasaklı ticaret ülkeleri ITAR, Yasaklı Ülkeleridir. Bu sunumda daha önce değinildiği gibi ITAR, savunmaya ilişkin ürün ve hizmetlerin ihracatı ve ithalatını denetleyen bir dizi ABD hükümeti düzenlemesidir.

ITAR, yasaklı ve ambargolu ülkeler ile ihracat ruhsatının gecikebileceği veya alınmasının zor olduğu ülkelere arasında şu anda Afganistan, Rusya, Beyaz Rusya, Çin, Fildişi Sahili, Küba, Kıbrıs, Kongo Demokratik Cumhuriyeti (eski adı Zaire), Eritre, Fiji, Gine (Cumhuriyeti), Haiti, İran, Irak, Kırgızistan, Lübnan, Liberya, Libya, Myanmar (eski adı Buma), Kuzey Kore, Pakistan, Sierra Leone, Somali, Sri Lanka, Sudan, Suriye, Venezuela, Vietnam, Yemen ve Zimbabve bulunmaktadır.

Uluslararası bir havacılık üreticisi, ticari havayolları için geliştirmekte olduğu kokpit yedek güvenlik ekipmanında çoklu kullanım alanına sahip olacağını umduğu bir dizi bilgisayar devresi satın almıştır. Üretici uzun yıllardır kokpit sistemleri ihraç etmektedir ve ticari ürün olarak kabul edildiği için EAR ihracat kurallarına uygundur. Ancak bu devrelerin ITAR düzenlemeleri kapsamında 'savunmaya ilişkin ürün' olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla bazı ülkelere ihraç edilmesi yasaklanmış ve bazı ülkelere ise ruhsat alınmadan ihracatı kısıtlı hale gelmiştir.

Havacılık ürünleri üreticisi her ne kadar tek başına devre üretip satmamış olsa da bu devreleri kokpit yedek sistemlerine monte etmiş ve bu sistemleri ruhsat almaksızın yakın zamanda yasaklı ülke olarak listelenmiş ülkeler dahil olmak üzere çeşitli ülkelere ihraç etmiştir.

Havacılık üreticisi şirkete çeşitli ihlallerden ötürü 15 milyon dolar ceza verildiğinde, yedek sistemlerini diğer ülkelere sattığında her zaman izlediği EAR denetimleri ve ruhsatlandırma gereksinimlerini izlediğini ve bunun kendi suçu olmadığını iddia etmiştir.

İhracat hikayemize geri dönelim ve Alman laboratuvarının ürettiği oksikodunun İskoçya'ya ihracatını nasıl ele aldığına bakalım.

Bu durumda, Almanya oksikodonun ihracatı için bir hükümet ruhsatı istemiştir ve bundan dolayı laboratuvarın araştırma-geliştirme departmanı imalat departmanı ile yakından çalışarak ihraç edilecek ürünün tam bir açıklamasını derlemiştir. Yasal bir ağrı kesici olarak reçete edilen son kullanımı belgelendirilmiş ve doğru HTS sınıflandırması listelenmiştir.

NewCare ve satış yaptığı hastaneler ise ürünün son kullanıcıları olarak gerekli belgelerde belirtilmiştir.

Laboratuvarın lojistik departmanı, ilacın Almanya ticaret düzenlemelerine göre nakliyesi, depolanması ve teslimi için gerekli belgeleri tamamlamıştır. Hukuk departmanı İskoçya'nın yasaklı bir ülke olmadığını ve oksikodon ithalatında kısıtlaması bulunmadığını teyit etmiştir.

Laboratuvarın çalışanları, şirketin Almanya'daki ticaret düzenlemelerine riayet etmesini sağlamak üzere ellerinden geleni yapmış ve oksikodonu sorun çıkmadan İskoçya'ya başarıyla ve etik bir şekilde teslim etmek için gerekli tüm belgelendirmeyi tamamlamış gibi görünmektedir.

Bununla birlikte, süreç esnasında bazı aksaklıklar meydana gelmiştir. Her ne kadar laboratuvar, Almanya'nın ticaret düzenlemelerine uymak için gerekli adımları atmış ve Alman yasaları kapsamında gerekli belgelendirmeyi tamamlamış olsa da hukuk departmanı İskoçya'nın ithalat gereksinimleri, sınırlamaları ve düzenlemelerini düzgün bir şekilde araştırmayı ihmal etmiştir ve sonuç olarak gerekli belgeler eksik olduğu için İskoçya'da süreç gecikmesi yaşanmıştır.

Bu örneğin gösterdiği durum, uluslararası ticaret düzenlemelerinin kasıtsız ihlalidir ve bu ihal de cezalara tabidir.

Şimdi de diğer bir ihlal türüne bakalım – bilerek ya da kasıtlı ihlal.

Kurgu;

Her ikisi de Alman laboratuvarının bilgi teknolojisi (BT) departmanında çalışan Bilgin ve Doruk, ihracat işlemini gerçekleştirmeye yardımcı olmak için gereken oksikodon bilgilerini derlemek üzere birlikte çalışıyorlar.

Bilgin: Bu işyeri tüm dünyadaki hastanelere sattığı ilacın miktarına göre servet kazanıyor olmalı! ABD’de doktor olan bir arkadaşımdan daha yeni bir e-posta aldım. Bu ilaçların bir çoğunun dünya genelinde az miktarda bulunduğunu söylüyor. Hastanelerin her zaman şimdi İskoçya’daki NewCare’e göndermeye çalıştığımız oksikodon gibi ağrı kesicilere çok miktarda ihtiyacı olduğunu söylüyor.

Doruk: Hey, aslında arkadaşlarına yardım etmenin hızlı bir yolunu biliyorum. Bu oksikodonun bir kısmını kimsenin haberi olmadan ABD’ye yönlendirebilirim.

Bilgin:

Ne demek istiyorsun?

Doruk:

Diyorum ki laboratuvar bu ilaçtan o kadar çok gönderiyor ki kazara ufak bir kısmı 'yeniden yönlendirilse' kimsenin ruhu bile duymaz. Sonuçta insanlara yardım etmek için kullanılıyor olurdu! Eminim arkadaşın güvenilir biridir.

Bilgin:

Başını büyük bir belaya sokacak yolda gidiyorsun! Bence bunu yapmamalısın...

Doruk'un burada yapmaya kalkıştığı şey yasanın açık bir ihlalidir ve kendisi de bunun farkında. Şirketinin ürettiği oksikodonun bir kısmı için geçerli yasalara uygun olmayan bir şekilde son kullanımı ve son kullanıcıyı belirlemeye kalkışıyor. Bu işlem yalnızca şirketini sıkıntıya sokmaz, kendisi de hapse girebilir.

BT departmanı ve şirketin diğer departmanları ürün ihracatı konusunda en büyük sorumluluklarından biri de bir kuruluşun varlıkları, bilgileri, verileri ve hizmetlerine ilişkin gizliliği, dürüstlüğü ve mevcudiyeti güvenliğe almaktır. BT departmanı genellikle bir ihracatın sistem özellikleri hakkında bilgi sahibidir ve diğer departmanlara benzer şekilde, ihracat yapan şirketin düzenlemelere uygun davranıp davranmayacağını etkileme gücü bulunur.

Bu nedenle şirketlerin, uluslararası ticaret düzenlemelerinin kasıtlı veya kasıtsız ihlallerden dolayı gelecek cezalardan kendilerini korumak için yazılı bir İhracat Yönetimi Uygunluk Programı (İYUP) geliştirmesi önemlidir.

‘Bilmeyerek’ ya da kasıtsız ihlallerin de cezalara, para cezalarına ve olası hapis cezasına tabi olduğunu belirtmek önemlidir.

Gerekli özenin gösterilmesinden tüm çalışanlar sorumludur.

Şirketinizde bir İYUP uygulama gönüllülük esasına dayalı bir karar olsa da bunun yapılması aşağıdaki yönlerden yarar ve hatta kritiktir.

- Bir şirkette bir İYUP bulunması, ihracat düzenlemelerine uygunsuzluk riskini en aza indirir.
- Mevcut bir İYUP aynı zamanda herhangi bir ihracat ihlalinde ceza verirken çok önemli bir hafifletici neden olarak dikkate alınabilir.
- İşletme için bir İYUP geliştirilmesi, şirketin uygunluğu öğretme ve sürdürmeye proaktif bir şekilde çaba gösterdiğine dair açık bir kanıt sağlayacaktır.

Bu bölümde, ihracat hakkında bilgi edindiniz. Birleşik Devletler’de savunmaya ilişkin ürün ve hizmetler ITAR’a ve yapısal olarak askeri olmayan ticari kalemler ise EAR’a tabidir. Çoğu ticari kalemin ihracatını BIS düzenler ve hem sivil veya ticari hem de askeri amaçlar için kullanılabilen ve genellikle ruhsat gerektiren çift kullanımlı ihraç eşyaları dahil birçok kalem için birincil ruhsatlandırma kurumu da BIS’tir.

Ayrıca, dünya genelindeki ülkelerin kendi uluslararası denetimleri ve düzenlemelerini geliştirme ve uyumlaştırmak üzere çalıştığını ve bu gibi düzenlemelerin tesis edilmesinde birçok uluslararası örgütün kılavuzluk sağladığını da öğrendiniz.

Hükümetler bazen, ihracat denetimlerinin bir parçası olarak ambargolar koyabilirler. Bunlar, belirli bir emtianın ticaretini veya belirli bir ülkeye yapılan ticareti yasaklayan kısıtlamalar olarak ilgili ülkenin politikalarına veya eylemlerine karşı yapılan güçlü bir beyan niteliğindedir.

Ayrıca, bir ürün ihracatı yapılırken sorulması gereken dört önemli soru olduğunu öğrendiniz:

- **Hangi ürün ihraç edilmektedir?**
- **Bu ürün ne için kullanılmaktadır?**
- **Ürünü kim teslim alacaktır?**
- **İhraç eşyalarını alan ülke yasaklı mıdır?**

Aynı zamanda, ürün ihracatında ve ithalatında gereken özenin gösterilmesi konusunda tüm çalışanların sorumlu olduğunu unutmayın. Tüm çalışanların başvurabileceği bir şirket İYUP'unun mevcut olması da uygunsuzluk riskini en aza indirir ve ihlallerin oluşması durumunda hafifletici neden olabilir.

Teşekkürler

